

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

УДК 336.5

О. В. Харчишина,
доктор економічних наук, професор
(Житомирський державний університет імені Івана Франка);

А. О. Трофимчук,
студентка
(Національний економічний університет імені Вадима Гетьмана);

В. В. Ткаченко,
студент
(Національний авіаційний університет)
tok@zu.edu.ua

АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ В УКРАЇНІ

У статті проведено аналіз можливих механізмів залучення фінансових ресурсів у сучасних умовах та визначення напрямів їх приросту, джерел інвестиційних проектів і ресурсів в Україні. Запропоновано шляхи їх розв'язання. Проведено аналіз законотворчих актів, законів, програм, які були прийняті Верховною Радою України для покращення інвестиційного клімату України та залучення нових джерел фінансування.

Ключові слова: інвестиційні проекти, фінансові ресурси, джерела фінансування.

У сучасному світі за реальних умов функціонування всі підприємства незалежно від форм власності тією чи іншою мірою пов'язані зі здійсненням інвестиційної діяльності. Під інвестиціями у найбільш широкому трактуванні розуміють вкладення певних ресурсів з метою одержання майбутніх вигод. Згідно із Законом України "Про інвестиційну діяльність" інвестиціями вважають всі види майнових та інтелектуальних цінностей, якікладають в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект [1].

Міжнародні стандарти обліку, зокрема МСБО 25 "Облік інвестицій", трактують інвестиції як частину активів, необхідних підприємству для нагромадження багатства (капіталу) шляхом вкладення коштів, амортизації, капіталу і одержання інших вигод.

Однією із найбільш важливих проблем, яка виникає в процесі здійснення інвестиційної діяльності, є пошук ефективних джерел і ресурсів фінансування інвестицій, своєчасне повернення інвестованого капіталу. Важлива роль у вирішенні цієї проблеми належить аналізу інвестиційної діяльності підприємства. При його проведенні рекомендується враховувати кваліфікаційні ознаки інвестицій, які виражають зміст методики аналізу та її функціональне призначення (табл. 1).

Таблиця 1.

Класифікація інвестицій

Класифікаційні ознаки	Види інвестицій
За видами	Реальні, фінансові, інноваційні, інтелектуальні та екологічні.
За формами власності	Державні, приватні, іноземні, спільні.
За термінами інвестування	Довгострокові (більше 3-х років), середньострокові (до 3-х років) і короткострокові (до одного року).
За формами інвестування	Грошова, майнові вкладення нематеріальними активами, у формі лізингу тощо.
За об'єктами інвестування	Внутрішні (основні засоби, оборотні активи, інтелектуальні цінності); зовнішні (акції та інші цінні папери, внески до статутного капіталу, надання позикових коштів).
За участю в інвестуванні	Прямі та непрямі інвестиції.
За джерелами інвестування	Власні фінансові ресурси інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, грошові нагромадження та заощадження громадян, юридичних осіб); позичкові фінансові кошти інвестора (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити); залучені фінансові кошти інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян та юридичних осіб); бюджетні інвестиційні асигнування; безплатні та добровільні внески, пожертвування організацій, підприємств і громадян.

У процесі аналізу доцільно вирішити такі завдання:

1. дати оцінку обсягів і структури інвестиційних вкладень;
2. вивчити інвестиційну привабливість підприємства;
3. оцінити вибір і обґрунтування ефективності інвестиційних проектів;
4. дослідити забезпеченість інвестиційних проектів ресурсами;
5. оцінити структуру інвестиційних витрат і доходів;
6. визначити фактичну ефективність інвестиційної діяльності (реалізованих проектів); реалізованих проектів);
7. визначити ефективність фінансових вкладень.

Таким чином, інвестиційна діяльність повинна бути спрямована на пошук резервів підвищення її ефективності, скорочення строків будівництва, поліпшення його якості, мобілізацію внутрішніх резервів підприємства для отримання найбільшого результату (ефекту) на одиницю витрат. А сам аналіз повинен ґрунтуватися на показниках статистичної та фінансової звітності, зокрема: форма № 1 "Баланс"; форма № 2 "Звіт про фінансові результати"; форма № 3 "Звіт про рух грошових коштів"; форма № 2 – інвестиції "Звіт про капітальні інвестиції"; форма № 2-к "Звіт про введення в дію будівель (споруд), потужностей та основних фондів і інвестиції в основний капітал (капітальні вкладення)"; форма № 10 – "Звіт про іноземні інвестиції в Україну" та інші. Крім цього, в процесі дослідження можуть використовуватися показники виробничої програми, фінансового плану, дані оперативно-технічного та бухгалтерського обліку тощо.

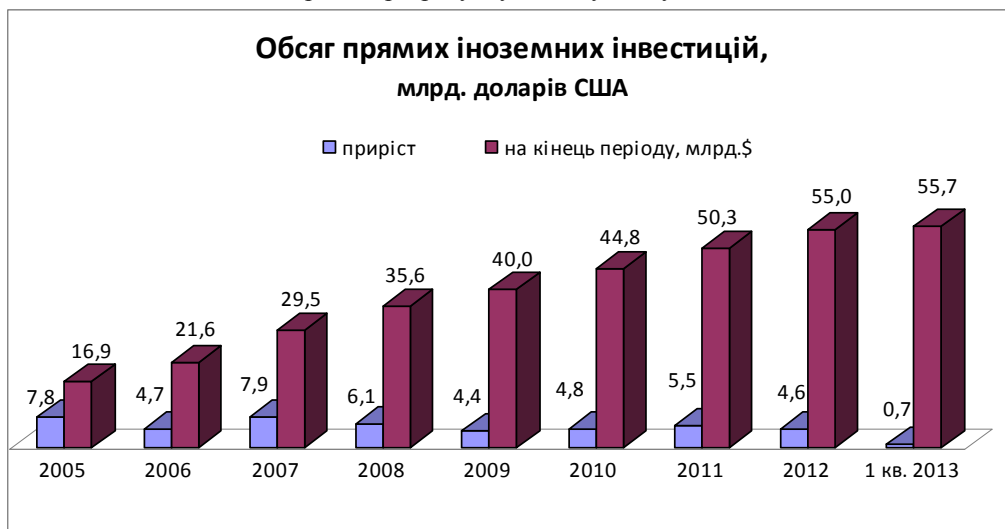
Проблему фінансування інвестиційної діяльності підприємств, зокрема відтворення основних фондів, досліджує багато як вітчизняних (І. А. Бланк), так і зарубіжних (В. В. Ковальов) авторів [2-4]. Аналізують різні аспекти фінансової та інвестиційної діяльності підприємств: одні автори акцентують увагу на процесі відтворення основних фондів і технічного переозброєння, інші наголошують на питанні оптимального співвідношення власних і позикових коштів, треті – на управлінні поточною фінансовою діяльністю і забезпечення ритмічності поточних платежів.

Водночас низка питань, що стосуються формування оптимальної структури інвестиційного капіталу, аналізу можливих механізмів залучення фінансових ресурсів у сучасних умовах та визначення напрямів їх приросту, **аналізу джерел інвестиційних проектів**, залишаються не розв'язаними і є дискусійними. Це пояснюється не лише недостатніми кількісно-комплексними дослідженнями із цієї проблематики, а й динамізмом інвестиційних процесів та постійними змінами підходів до оптимізації залучення інвестиційних ресурсів у економіку України.

Мета роботи полягає в аналізі джерел інвестиційних ресурсів і проектів в Україні, визначенні основних їх видів. У даній роботі проводиться дослідження проблеми фінансового забезпечення інвестування в Україні, а також запропоновано шляхи їх розв'язання. Проведено аналіз законотворчих актів, законів, програм, які були прийняті Верховною Радою України для покращення інвестиційного клімату України та залучення нових джерел фінансування.

За даними Держкомстату у **I кварталі 2013 року** в економіку України іноземними інвесторами вкладено **1559,7 млн. дол. США** прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), що становить **176,2 відсотка** до відповідного періоду 2012 року.

Обсяг унесених із початку інвестування в економіку України прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) на **1 квітня 2013 р.** становив **55708,9 млн. дол. США**, що на **1,3 відсотка** більше обсягів інвестицій на початок 2013 р., та в розрахунку на одну особу населення складає 1226,7 дол. США.

Інвестиції спрямовуються у вже розвинені сфери економічної діяльності.

На підприємствах **промисловості** зосереджено **30,8 %** загального обсягу прямих інвестицій в Україну, у **фінансових установах** – **29,1 %**.

На підприємствах промисловості зосереджено 17171,2 млн. дол. США (30,8 %), у т. ч. переробної – 13966,5 млн. дол. США, добувної промисловості і розроблення кар'єрів – 1651,0 млн. дол. США, із постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 1443,8 млн. дол. США, водопостачання, каналізації, поводження з відходами – 109,9 млн. дол. США. У підприємства металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім виробництва машин і устаткування, унесено 6184,3 млн. дол. США прямих інвестицій, виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів – 3055,8 млн. дол. США, виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – 1342,8 млн. дол. США, машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування, – 1001,4 млн. дол. США, виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – 991,7 млн. дол. США.

В установах фінансової та страхової діяльності акумульовано 16221,0 млн. дол. США (29,1 % загального обсягу) прямих інвестицій, в організаціях оптової та роздрібною торгівлі; ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 6415,2 млн. дол. США (11,5 %), що здійснюють операції із нерухомим майном – 4116,6 млн. дол. США (7,4 %), професійну, наукову та технічну діяльність – 3037,8 млн. дол. США (5,5 %).

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 82 % загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 17692,2 млн. дол. США, Німеччина – 6124,0 млн. дол. США, Нідерланди – 5260,8 млн. дол. США, Російська Федерація – 3814,8 млн. дол. США, Австрія – 3420,4 млн. дол. США, Велика Британія – 2609,0 млн. дол. США, Віргінські Острови (Брит.) – 2253,7 млн. дол. США, Франція – 1761,1 млн. дол. США, Швеція – 1700,0 млн. дол. США та Швейцарія – 1160,6 млн. дол. США.

Незадовільна диверсифікація джерел залучення прямих іноземних інвестицій в Україну по країнах-інвесторах може бути ризиком залежності економіки України від політики кількох країн – основних інвесторів. Спостерігається **непропорційний розподіл** обсягів залучення інвестицій у регіони України.

До восьми регіонів: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Львівської, Одеської, Запорізької областей, Автономної Республіки Крим та до м. Київ надходить найбільше всього інвестицій – **87,9 відсотка** всіх залучених прямих іноземних інвестицій. Це саме ті регіони, які на сьогодні вже є економічно розвинутими та найбільш привабливими для іноземних інвесторів. Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій у регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку.

Варто зазначити, що **структура за формами залучення іноземного капіталу** за період 2002-І кварталу 2013 рр. значно змінилася. Так, у 2001-2004 рр. внески у вигляді рухомого і нерухомого майна займали від 28 до 36 відсотків. На сьогодні в структурі акціонерного капіталу нерезидентів домінують вкладення в грошових внесках.

Обсяги залучення капітальних інвестицій підприємств України у **січні-березні 2013 року** складають **51,9 млрд. грн.**, що становить **103,0 відсотка** до відповідного періоду 2012 року.

Приросту капітальних інвестицій у січні – березні 2013 року досягнуто у 12 регіонах.

Найбільший спад інвестиційної активності відбувався у Харківській області (60,7 відсотка).

Аналіз динаміки освоєних капітальних інвестицій.

Провідними сферами економічної діяльності, за обсягами залучення капітальних інвестицій, у січні – березні 2013 року залишаються: **промисловість** – 24,9 млрд. грн., **будівництво** – 8,9 млрд. грн., **оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів** – 4,8 млрд. грн., **операції з нерухомим майном** – 2,5 млрд. грн., **транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність** – 2,5 млрд. грн., **інформація та телекомунікації** – 1,7 млрд. грн.

У січні – березні 2013 року порівняно з відповідним періодом 2012 року обсяги капітальних інвестицій у **промисловість** зросли на **47,0** відсотків. Це, насамперед, зумовлено збільшенням інвестицій у розвиток переробної промисловості (на 12,8 відсотка) та (на 187,9 відсотка) в підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, а також (на 531,0 відсоток) в підприємства водопостачання; каналізацію, поводження з відходами, частка яких становила 20,6; 33,0; 42,4 та 4,0 відсотка від усіх капіталовкладень у промисловість відповідно. Інвестиції у розвиток добувної промисловості і розроблення кар'єрів зменшились на 7,7 відсотка.

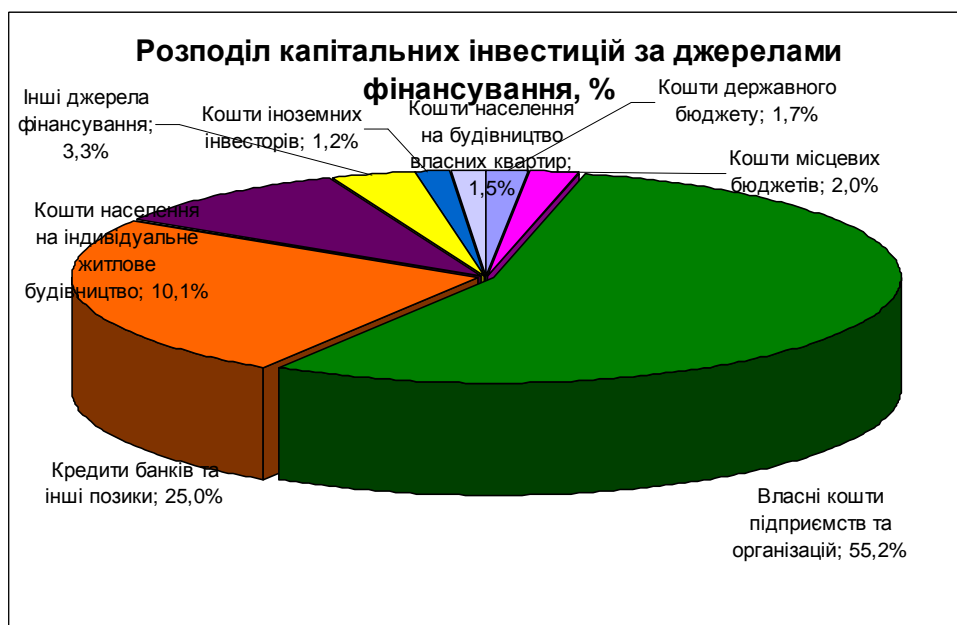
У січні – березні 2013 року **збільшились обсяги капіталовкладень** на розвиток: **сільського, лісового та рибного господарства** – на **10,0** відсотків порівняно з відповідним періодом 2012 року (5,0 відсотків від їхнього загального обсягу); **мистецтва, спорту, розваг та відпочинку** – на **6,7** відсотка (0,9 відсотка); **операцій з нерухомим майном** – на **1,9** відсотка (4,8 відсотка).

У січні-березні 2013 року **зменшення капітальних інвестицій** порівняно з відповідним періодом 2012 року спостерігалось в таких сферах економічної діяльності, як: **діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування** – на 66,5 відсотка (0,1 відсотка); **професійна, наукова та технічна діяльність** – на 63,6 відсотка (1,1 відсотка); **транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність** – на 52,6 відсотка (4,8 відсотка); **освіта** – на 49,0 відсоток (0,2 відсотка); **тимчасове розміщування й організація харчування** – на 28,9 відсотка (0,5 відсотка) та ін.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, залишаються власні кошти підприємств і організацій, за рахунок яких у січні – березні 2013 року освоєно 55,2 відсотка капіталовкладень. Частка кредитів банків та інших позик у загальних обсягах капіталовкладень становила 25,0 відсотків.

За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно відповідно 1,7 відсотка та 2,0 відсотка капітальних інвестицій. Частка коштів населення на індивідуальне житлове будівництво становила 10,1 відсотка усіх капіталовкладень.

Така структура джерел фінансування капітальних інвестицій, зокрема домінування в ній внесків за рахунок власних коштів підприємств, ставить в залежність розвиток підприємств та їх інвестиційну активність від їх прибутковості.

Отже, Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

За підсумками рейтингу Світового банку "Ведення бізнесу 2013" (Doing Business 2013) Україна не тільки покращила свої позиції на 15 пунктів (до 137 місця із 185 країн), а і увійшла до списку із 23 країн світу-найбільших реформаторів умов ведення бізнесу у 2011-2012 роках, які оцінює даний рейтинг.

Україна також увійшла до списку країн-лідерів зростання у рейтингу серед країн СНД на ряду із Вірменією (+18 позицій до 32 місця), і на 9 позицій скоротила своє відставання від Росії, яка зайняла 112 місце у рейтингу Doing Business 2013.

Значне покращення позицій України за субіндексом "Започаткування бізнесу" (на 66 позицій) відбулося, передусім, завдяки прийняттю Закону України від 21.04.2011 № 3263-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва".

Так, відповідно до нього, в Україні були скасовані вимоги до мінімального розміру статутного капіталу підприємств, а також вимоги щодо обов'язкового нотаріального засвідчення ряду документів при створенні юридичної особи. Внаслідок останнього було зменшено кількість процедур при започаткуванні бізнесу (до 7 процедур проти 9 процедур згідно попереднього рейтингу), вартість відкриття підприємства зменшилася майже у 3 рази – до 1,5 % від річного доходу особи, а тривалість скоротилася на 2 дні (до 22 днів).

Таблиця 1.

Рейтинг України за даними Світового банку "Ведення бізнесу 2013"

Назва складових (субіндексів) індексу "Умови ведення бізнесу 2013"	2012	2013	Зміна 2013 до 2012	Тенденція ↑ ↓
Започаткування бізнесу	116	50	66	↑
Реєстрація власності	168	149	19	↑
Сплата податків	183	165	18	↑
Підключення до мережі електропостачання	170	166	4	↑
Виконання зобов'язань по контракту	44	42	2	↑
Банкрутство	158	157	1	↑
Отримання кредитів	23	23	0	=
Дозвільна система у будівництві	182	183	-1	↓
Зовнішня торгівля	144	145	-1	↓
Захист прав інвесторів	114	117	-3	↓

Покращення позицій України за субіндексом "Реєстрація власності" (на 19 позицій) пов'язана із прийняттям та набуттям чинності ряду нормативно-правових актів, що впорядковують як процес реєстрації прав власності загалом, так і процес реєстрації прав власності на землю зокрема.

Так, було прийнято Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI "Про Державний земельний кадастр" та постанову Кабінету Міністрів України від 22.06.2011 №703 "Про затвердження Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень і Порядку надання витягів з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно", відповідно до яких встановлено чіткі строки щодо проведення процедури реєстрації прав власності вповноваженими органами державної влади.

У рейтингу Doing Business 2013 за субіндексом "Сплата податків" Україна не лише покращила свої позиції на 18 місць, а й потрапила до десятки країн-найбільших реформаторів даної сфери діяльності за останні 7 років-6 місце. Так, за даний період Україна наблизилась до оптимального значення на 31 в. п. (з 16 % до 47 % від оптимального значення).

Завдяки проведенню податкової реформи в Україні поступово зменшується як рівень податкового навантаження, так і кількість та тривалість платежів із сплати податків.

Зокрема, завдяки прийняттю та набуттю чинності ряду положень Податкового кодексу від 02.12.2010 № 2755-VI, Закону України 08.07.2010 № 2464-VI "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування" та інших нормативно-правових актів кількість податкових платежів на рік було скорочено до 28 проти 135 платежів у попередньому рейтингу.

Для суттєвого покращення місця України у рейтингу "Ведення бізнесу – 2013" актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Ряд позитивних кроків у цьому напрямі вже здійснено:

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

2. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

3. У випадку припинення інвестиційної діяльності іноземному інвестору гарантується повернення його інвестиції у натуральній формі або у валюті інвестування без сплати мита, а також доходів від інвестицій у грошовій або товарній формі. Держава також гарантує безперешкодний і негайний переказ за кордон прибутків і інших коштів в іноземній валюті, одержаних на законних підставах унаслідок здійснення іноземних інвестицій.

4. Для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 № 1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Вирішенню проблемних питань інвесторів покликані сприяти комісії із сприяння досудовому врегулюванню спорів з інвесторами, які можуть створюватися органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування як тимчасові консультативно-дорадчі органи з метою сприяння досудовому

врегулюванню спорів між інвестором і органом виконавчої влади (місцевого самоврядування), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1024 "Про заходи щодо вдосконалення роботи органів виконавчої влади з інвесторами".

5. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

6. Для сприяння іноземним інвесторам у питаннях взаємодії з органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування утворено **Державне агентство з інвестицій та управління національними проектами України**.

Визначені Указом Президента України від 08.09.2010 № 895/2010 національні проекти відповідно до пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку, підтриманих Комітетом з економічних реформ:

"Нова енергія" (проекти, що передбачають використання альтернативних джерел енергії або диверсифікацію постачання енергоносіїв в Україну);

"Нова якість життя" (проекти, спрямовані на розв'язання проблеми забезпечення громадян доступним житлом, створення умов для здобуття громадянами якісної освіти, поліпшення медичного обслуговування, забезпечення безпечного для життя і здоров'я довкілля);

"Нова інфраструктура" (проекти, спрямовані на підвищення ефективності використання транзитного потенціалу України);

"Олімпійська надія – 2022" (проекти, спрямовані на підтримку олімпійського руху в Україні, розвитку спорту вищих досягнень).

7. З метою сприяння залученню й ефективному використанню вітчизняних та іноземних інвестицій для забезпечення розвитку економіки України, прискорення її інтеграції в європейську і світову економічні системи, забезпечення права приватної власності і права на підприємницьку діяльність **утворено Раду вітчизняних та іноземних інвесторів при Президентові України**. Очолив зазначену Раду Президент України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 29.12.2010 № 1217 "Деякі питання організації діяльності ради вітчизняних та іноземних інвесторів при центральному, місцевому органі виконавчої влади" затверджено Типове положення про раду вітчизняних та іноземних інвесторів при центральному, місцевому органі виконавчої влади та перелік центральних органів виконавчої влади, при яких утворюються як консультативно-дорадчі органи ради вітчизняних та іноземних інвесторів.

Указом Президента України від 26.01.2011 № 173/2011 затверджено персональний склад Ради вітчизняних та іноземних інвесторів.

8. З 1 січня 2012 року набрав чинності **Закон України № 2623 "Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна"**. Цей Закон визначає правові та організаційні засади відносин, пов'язаних із підготовкою та реалізацією інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна".

9. **Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про інвестиційну діяльність"** прийнято 22.12.2011 Верховною Радою України за № 4218-IV та підписано Президентом України. Зазначеним законом вносяться зміни до Закону України "Про інвестиційну діяльність" щодо приведення термінології у відповідність із чинним законодавством, визначення терміну "інвестиційний проект" та змісту складових інвестиційного проекту, напрямів, шляхів та заходів державної підтримки і стимулювання інвестиційної діяльності, а також запровадження державної реєстрації інвестиційних проектів, які потребують державної підтримки та проведення оцінки їх економічної ефективності.

10. 17.11.2011 Верховною Радою України прийнято **Закон України № 4057-VI "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання інвестицій у вітчизняну економіку"**, положення якого спрямовані на створення привабливого інвестиційного клімату через звільнення від оподаткування доходів, які виникають у разі валютних коливань при внесенні інвестицій, виражених в іноземній валюті; скасування необхідності сплати авансового внеску з податку на прибуток для підприємств, прибуток яких звільнено від оподаткування; надання можливості погашення концесіонерами податкового боргу та перераховування в їх розпорядження сум надміру сплачених та невідшкодованих податків (зборів) підприємств державної чи комунальної форм власності, переданих у концесію; уточнення права на віднесення концесійних платежів до витрат; виключення з об'єкта оподаткування ПДВ орендної (концесійної) плати за договорами оренди (концесії) державного чи комунального майна; стимулювання виробництва та застосування генеруючого обладнання для виробництва електроенергії з відновлювальних

11. Верховною Радою України прийнято **Закон України від 24.05.2012 № 4835-VI "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо державної реєстрації іноземних інвестицій"** стосовно здійснення державної реєстрації іноземних інвестицій органами державної реєстрації та її спрощення шляхом збільшення терміну подання інвестором документів для державної реєстрації іноземних інвестицій після їх фактичного внесення, запровадження механізму перереєстрації іноземної інвестиції у разі, якщо інвестор-нерезидент продав або будь-яким чином передав корпоративні права

українського підприємства іншій юридичній або фізичній особі – нерезиденту, встановлення порядку анулювання державної реєстрації іноземної інвестиції у випадку вилучення (репатріації) іноземних інвестицій, а також установлення семиденного терміну, протягом якого органами державної реєстрації здійснюється така реєстрація.

12. У червні 2012 року Верховною Радою України прийнято **Закон України "Про індустріальні парки"**, яким передбачено стимулюючі заходи щодо створення та функціонування індустріальних парків, що можуть утворюватися на землях державної, комунальної та приватної власності.

Зазначені заходи сприятимуть покращенню інвестиційного іміджу України та збільшенню обсягів залучення іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в її економіку.

Отже, власні кошти підприємств і організацій відіграють основну роль у фінансуванні інвестицій в основний капітал вітчизняних підприємств. Причиною цього є низка характеристик власного капіталу: простота його залучення, відсутність потреби сплачувати відсотки за користування капіталом, забезпечення фінансової стійкості підприємства, його платоспроможності в довготерміновому періоді та зниження ризику банкрутства. Самофінансування за критерієм фінансової стійкості і міцності завжди є кращим. Збільшення частки власного капіталу свідчить також про зростання рівня фінансової незалежності підприємства і підвищення його резервного позикового потенціалу, тобто здатності підприємства залучати позикові кошти на вигідніших умовах, що зумовлює детальніше вивчення питань управління, насамперед, власним капіталом.

Однак, за ринкових відносин важливого значення набуває вибір оптимальної структури джерел фінансування підприємств. Найприйнятнішим для підприємства є комплексний підхід до вибору джерел фінансування. Потрібно врахувати, що фінансування за рахунок власного капіталу не приводить до виникнення зобов'язань, а за рахунок позикового капіталу спричинює фінансові зобов'язання підприємства. Водночас треба мати на увазі, що за всі зовнішні фінансові ресурси підприємства потрібно платити відсотки. Тому ці ресурси є предметом особливої уваги менеджерів підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України "Про інвестиційну діяльність" // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 47. – 646 с.
1. Бланк И. А. Управление формированием капитала / И. А. Бланк. – К. : Вид-во "Ника-Центр", 2000. – С. 95–98.
2. Ковалев В. В. Управление финансовой структурой фирмы : [учебн.-практ. пособ.] / В. В. Ковалев. – М. : ТК Велби, 2007. – 147 с.
3. Філіппова С. В. Джерела фінансування інвестицій в основний капітал підприємств України / С. В. Філіппова, Н. М. Сімакова // Труды Одесского политехнического университета. – 2007. – № 2 (28). – 15 с.
4. Закон України "Податковий кодекс" від 01.01.13 р № 13-17, ст. 112.
5. Матвиенко И. Финансовое обеспечение технического перевооружения промышленности Украины / И. Матвиенко. – К. : Вид-во "Наук. думка", 2004. – С. 59–60.
6. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19.03.1996 р. № 93/96–ВР Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – ст. 80.
7. Закон України "Про концесії" від 16.07.1999 р. № 997–XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 41. – ст. 372.
8. Закон України "Про угоди про розподіл продукції" від 14.09.1999 р. № 1039–XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 44. – ст. 391.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Zakon Ukrainy "Pro investytsiinu dial'nist" [The Law of Ukraine "On the Investment Work"] // Vidomosti Verkhovnoi Rady [New on the Verkhovna Rada]. – 1991. – № 47. – 646 s.
2. Blank I. A. Upravlenie formirovaniem kapitala [Capital Formation Management] / I. A. Blank. – K. : Vyd-vo "Nika-Tsentr", 2000. – S. 95–98
3. Kovalev V. V. Upravlenie finansovoi strukturoi firmy [Company's Financial Structure Management] : [uchebn.-prakt. posob.] / V. V. Kovalev. – M. : TK Velbi, 2007. – 147 s.
4. Filippova S. V. Dzherela finansuvannia investitsii v osnovnyi kapital pidpryemstv Ukraini [Sources of the Investment Financing into the Main Capital of Ukrainian Enterprises] / S. V. Filippova, N. M. Simakova // Trudy Odesskogo politekhnicheskogo universiteta [Works of the Odessa Polytechnic University]. – 2007. – № 2 (28). – 15 s.
5. Zakon Ukrainy "Podatkovi kodeks" vid 01.01.13 r № 13-17, st. 112. [The Law of Ukraine "Cod of Taxes" from 01.01.13 № 13-17, article 112].
6. Matvienko I. Finansovoe obespechenie tekhnicheskogo perevooruzheniia promyshlennosti Ukrainy [Financial Supply of the Technical Industry Rearmament in Ukraine] / I. Matvienko. – K. : Vyd-vo "Nauk. dumka", 2004. – S. 59–60.
7. Zakon Ukrainy "Pro rezhy inozemnogo investuvannia" vid 19.03.1996 r. № 93/96–VR Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [The Law of Ukraine "On the Regime of the Foreign Investment" from 19.03.1996 № 93/96–VR News on the Verkhovna Rada of Ukraine]. – 1996. – № 19. – st. 80.
8. Zakon Ukrainy "Pro kontsesii" vid 16.07.1999 r. № 997–HIV [The Law of Ukraine "On Concessions" from 16.07.1999 r. № 997–HIV] // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [News on the Verkhovna Rada of Ukraine]. – 1999. – № 41. – st. 372.

9. Zakon Ukraini "Pro ugody pro rozpodil produktsii" vid 14.09.1999 r. № 1039–HIV [The Law of Ukraine "On the Agreements on the Production Classification" from 14.09.1999 r. № 1039–HIV // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy [News on the Verkhovna Rada of Ukraine]. – 1999. – № 44. – st. 391.

Матеріал надійшов до редакції 06.08. 2013 р.

Харчишина Е. В., Трофимчук А. О., Ткаченко В. В. Анализ источников финансирования инвестиционных проектов в Украине.

В статье проведен анализ возможных механизмов привлечения финансовых ресурсов в современных условиях и определения направлений их прироста. Предложены пути их решения. Проведен анализ законодательных актов, законов, программ, которые были приняты Верховной Радой Украины для улучшения инвестиционного климата Украины и привлечения новых источников финансирования.

Ключевые слова: инвестиционные проекты, финансовые ресурсы, источники финансирования.

Kharchshyna O. V., Trofymchuk A. O., Tkachenko V. V. The Analysis of Financing Sources of Investment Projects in Ukraine.

In this article we analyze the possible mechanisms for attracting financial resources in the current conditions and identify areas of growth. The ways to solve them are proposed. The legislative acts, laws, programmes that have been adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine to improve Ukraine's investment climate and attract new sources of funding are analyzed. . One of the most important problems arising in the investment implementation, namely the search for effective funding sources and resource investments, is considered to be the timely return of the invested capital. The analysis of investment resources from different sectors and areas of Ukrainian economy is performed.

Key words: investment projects, financial resources, financial sources.